

NEWSLETTER 1 / 2023

BIULETYN INFORMACYJNY BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ ZACHODNIOPOMORSKIEGO UNIwersYTETU TECHNOLOGICZNEGO W SZCZECINIE

Aktualności

Kolejna drukarka Zeccer
Repozytorium ZUT w Szczecinie
Szkolenie Web of Science

Otwarta nauka

Tydzień Otwartych Zasobów Edukacyjnych
Wyszukiwarka BASE

Czy znasz?

„Stara Chemia” i „Nowa Chemia”. Dwie Biblioteki Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej
CAS SciFinder

W bibliotece

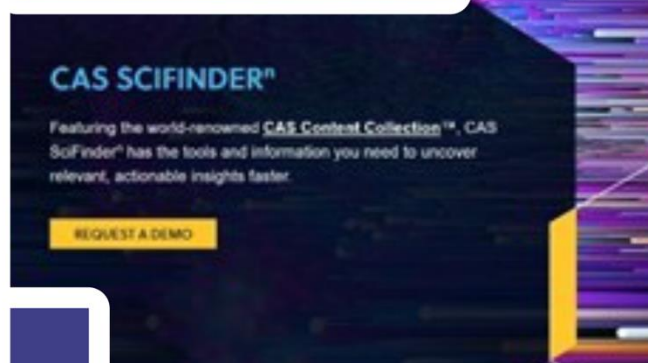
Nasze wystawy
Świąteczna paka dla zwierzaka
Wizyta gości z Afryki

Bibliotekarze polecają

Czy informacja może być sztuką ? Część 1

Ibuk Libra - polecane książki

Pożegnanie

Kolejna drukarka Zeccer

Tekst: **Pola Żylińska** Foto: **Pola Żylińska, Jerzy Chwiedczuk**

W Bibliotece Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt została zainstalowana kolejna mobilna drukarka Zeccer. Aktualnie drukarki znajdują się w:

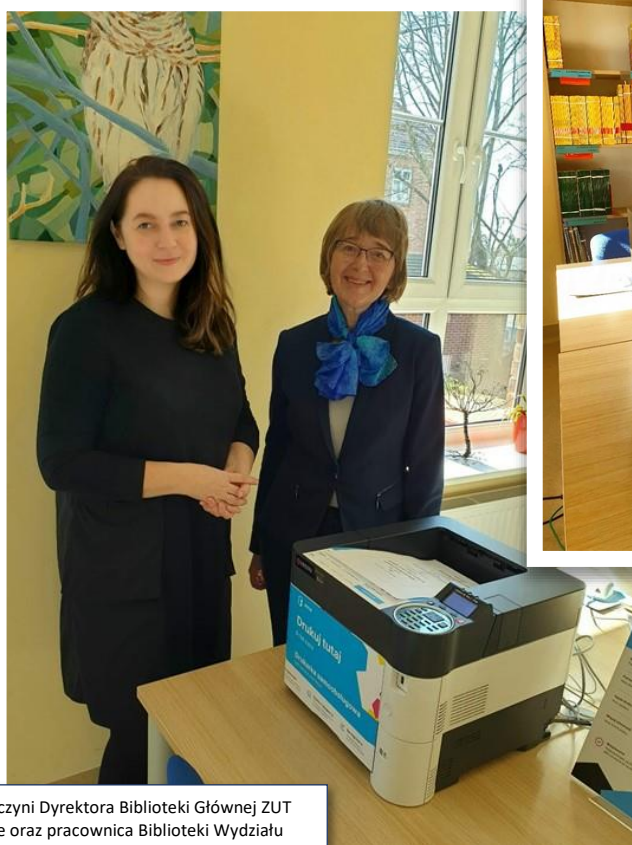
- Bibliotece Wydziału Architektury
- Bibliotece Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt
- Bibliotece Budownictwa i Inżynierii Środowiska
- Bibliotece Kształtowania Środowiska i Rolnictwa

Mobilna drukarka umożliwia zdalne wydruki dokumentów poprzez komputer, smartfon czy tablet - w 3 prostych krokach:

1. Należy odszukać bibliotekę na stronie <https://zeccer.pl>
2. Opłacić zlecenie online (kartą, Blikiem lub e-przelewem)
3. Kliknąć DRUKUJ i odebrać wydruki w wybranej przez nas lokalizacji

Link do kampanii na FB: <https://fb.watch/jx5xP5qXg7/>

Zapraszamy do korzystania

Fot.1 Zastępczyni Dyrektora Biblioteki Głównej ZUT w Szczecinie oraz pracownica Biblioteki Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt podczas testu działania drukarki Zeccer

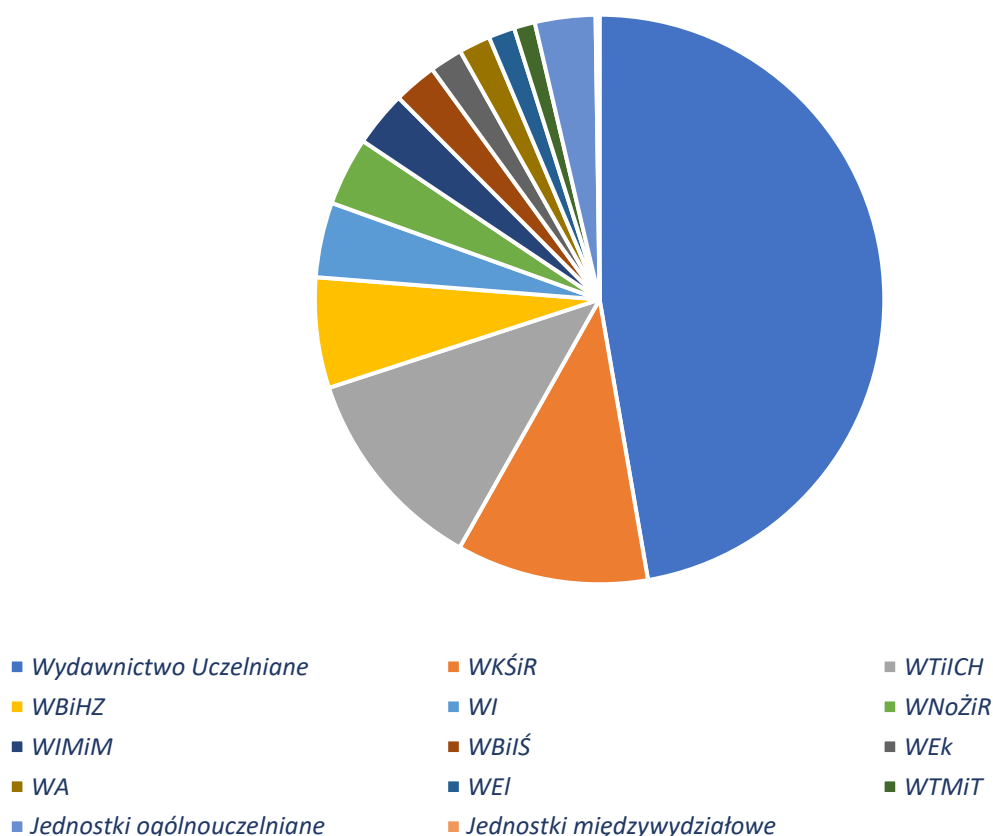
Fot.2 Nowo zainstalowana zdalna drukarka Zeccer w Bibliotece Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt

Repozytorium ZUT – statystyki (stan na 15 marca 2023)

Statystyka przeglądów	
Tytuł	Liczba wejść
VII Ogólnopolska Sesja Studenckich Kół Naukowych	662
Asymetria wybranych cech zmienności ciągłej czaszki i szkieletu kończyn szynszyli małej (<i>Chinchilla laniger</i> , Molina 1782)	552
Porównawcza analiza pełzania twardniejącego betonu zwykłego oraz modyfikowanego zbrojeniem rozproszonym	546
Badania doświadczalne i numeryczne uzwojenia cewek nadprzewodnikowych wykonanych z przewodu wielożyłowego Nb3Sn typu Rutherford	532
Zbiorowiska muraw kserotermicznych i piaskowych na krawędzi doliny Odry w Owczarach	528
Blood Plasma Progesterone Levels do not Correlate with Litter Size in the American Mink (<i>Neovison vison</i>)	522
Ocena jakości mięsa, podrobów i tłuszczu emu (<i>Dromaius novaehollandiae</i>) w zależności od wieku i płci	444
Aktualne problemy naukowo-badawcze w inżynierii środowiska	411
Owoce morza – źródło substancji odżywczych	369
Nanobioinżynieria w praktyce. Wybrane zagadnienia	369

Dokumenty zdeponowane wg jednostek	
Jednostka	Liczba zdeponowanych dokumentów (+wzrost w stosunku do ostatnich danych)
Wydawnictwo Uczelniane	633 (+55)
WKŚiR	146 (+15)
WTiICH	158 (+27)
WBiHZ	84 (+11)
WI	57 (+3)
WNoŻiR	52 (+16)
WIMiM	42 (+10)
WBiŚ	33 (+6)
WEk	25 (+6)
WA	24 (+2)
WEI	20 (+7)
WTMiT	16 (+2)
Jednostki ogólnouczelniane	46 (+43)
Jednostki międzywydziałowe	3 (b.z.)

Liczba zdeponowanych dokumentów według jednostek

Szkolenie Web of Science

Tekst: **Agnieszka Bajda** Foto: **Agnieszka Bajda**

22 marca w Czytelni Biblioteki Głównej odbyło się szkolenie z korzystania z narzędzi oferowanych przez bazę Web of Science, które poprowadził przedstawiciel firmy Clarivate pan Marcin Kapczyński. Szkolenie miało charakter otwarty, więc poza pracownikami i studentami ZUT gościliśmy również osoby spoza Uczelni. Struktura spotkania była modułowa: pierwszy z modułów poświęcony był głównym funkcjonalnościom bazy, w drugim prelegent przedstawił narzędzie do gromadzenia rekordów bibliograficznych oraz tworzenia bibliografii załącznikowej jakim jest EndNote, trzeci moduł był poświęcony narzędziom InCites i Benchmarking & Analytics, pozwalającym na przeprowadzanie wnikliwych analiz wpływu dorobku naukowego instytucji, jej jednostek oraz poszczególnych naukowców. W analizach stosowane są wszechstronne i wiarygodne wskaźniki. Uczestnicy mieli możliwość wyboru interesującego ich modułu, bądź udziału we wszystkich trzech. W szkoleniu wzięło udział ponad 50 uczestników, którzy otrzymali certyfikat jego ukończenia.

Fot.1 Eugene Garfield (1925-2017)

Źródło: <https://clarivate.com/webofsciencegroup/solutions/garfield-award-2022-registration/>

Warto w tym miejscu krótko przypomnieć źródła powstania narzędzi służących analizie cytowań, obecnie będących okrętem flagowym firmy Clarivate. Pionierem rewolucyjnych metod indeksowania i rozpowszechniania światowej literatury naukowej był Eugene Garfield (zmarły w 2017 roku), założyciel magazynu The Scientist oraz Institute for Scientific Information, organizacji powstałej w 1960 roku, która wyewoluowała w Clarivate Analytics. Pierwszy indeks cytowań naukowych (Science Citation Index (SCI)™) Instytut opublikował w 1964 roku, choć pierwszym produktem ISI był wydawany już od roku powstania Instytutu był Index Chemicus. Rozwijając swą działalność Instytut wydał w 1973 roku A Social Sciences Citation Index (SSCI)™ a w 1978 roku rozszerzył swą ofertę o indeks cytowań z dziedziny sztuki i nauk humanistycznych - Arts & Humanities Citation Index (AHCI)™. Z kolei od 1976 roku ISI publikuje znany w całym naukowym świecie Journal Citation Reports™ gromadzący cytowania z czasopism, aby pomóc bibliotekarzom i wydawcom zrozumieć system komunikacji naukowej i społecznej, a także wpływ i prestiż określonych tytułów. Wśród innych wskaźników w produkcie najpopularniejszym był Journal Impact Factor™. Warto również wspomnieć

o produkcie służącym informowaniu naukowców, w formie cotygodniowego biuletynu pod nazwą Current Contents, o nowych publikacjach w ich dziedzinach. Dane SCI posłużyły również jako podstawa do badań ilościowych w historii i socjologii nauki i ostatecznie dały początek dziedzinie naukometrii.

Fot.2 Czytelnia Biblioteki Głównej w trakcie szkolenia

Fot.3 Od lewej: Marcin Kapczyński – przedstawiciel firmy Clarivate, zastępczyni dyrektora Biblioteki Głównej ZUT w Szczecinie Pola Żylińska, dyrektor Biblioteki Głównej ZUT w Szczecinie Anna Gryta, prorektor ds. nauki Jacek Przepiórski

Od 1992 roku ISI zostaje zakupiony przez firmę Thomson, która w 2008 roku łączy się z Reutersem tworząc Thomson Reuters, by w 2016 roku utworzyć działającą obecnie firmę pod nazwą Clarivate. W jej strukturze ISI stanowi dział badawczy, którego głównym zadaniem jest prowadzenie badań naukowych oraz doradztwo firmie w zakresie zawartości i cech jej produktów. Poza tym oferuje społeczności naukowej wskazówki doty-

czące najlepszych praktyk w zakresie stosowania wskaźników ilościowych w ocenie badań. Obecnie narzędzia analityczne rozwijane przez ISI pełnią kluczową rolę w budowaniu bazy wiedzy niezbędnej dla ciągłego, systematycznego monitorowania stanu działalności naukowej, według wiarygodnych i miarodajnych wskaźników dla uczelni, naukowców, wydawców, instytucji finansujących badania naukowe, bibliotekarzy i wielu innych środowisk i instytucji zaangażowanych w działalność naukową.

Źródła:

1. Clarivate. (2022). The History of ISI and the work of Eugene Garfield - Clarivate. [Dostęp 24.03.2023]. Dostępny w: <https://clarivate.com/the-institute-for-scientific-information/history-of-isi/>
2. Założyciel Web of Science firmy Clarivate Analytics dr Eugene Garfield zmarł w wieku 91 lat. (n.d.). PAP MediaRoom Portal. [Dostęp 24.03.2023]. Dostępny w: <https://pap-mediroom.pl/zalozyciel-web-science-firmy-clarivate-analytics-dr-eugene-garfield-zmarl-w-wieku-91-lat>

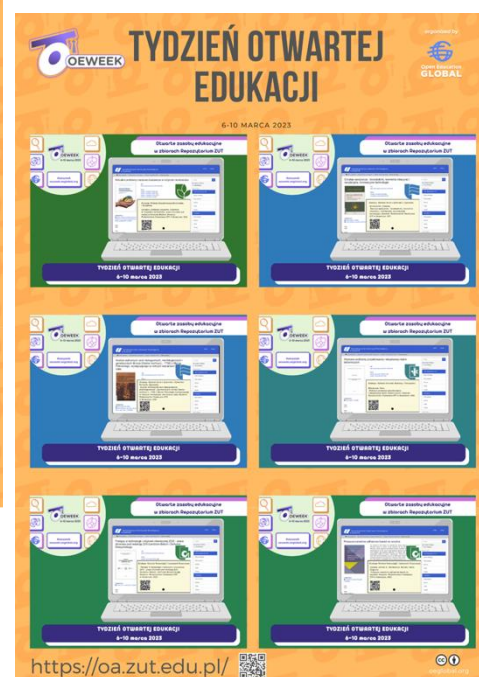
Tydzień Otwartych Zasobów Edukacyjnych

Tekst: Agnieszka Bajda

W tym roku Tydzień Otwartych Zasobów Edukacyjnych (TOE) przypadł na dni 6-10 marca. TOE został zainicjowany w 2012 roku przez Open Education Global jako wspólne forum tworzone przez społeczność międzynarodową.

Obchody Tygodnia OE mają na celu podnoszenie świadomości wagi otwartej edukacji, zarówno w procesie edukacji, jak i w szerszym zakresie – rozwoju nowoczesnych społeczeństw. Idea otwartej edukacji zakłada powszechną dostępność do treści edukacyjnych, dopasowanych do różnych grup odbiorców, dających możliwość uczenia się zgodnie z własnymi potrzebami. W efekcie, powszechny dostęp do treści edukacyjnych rozwija samodzielność w dokonywaniu wyboru odpowiednich dla siebie treści i twórcze konstruowanie swojej ścieżki ustawicznego kształcenia oraz pobudza do tworzenia własnych treści edukacyjnych i dzielenia się nimi. Jak co roku, także Biblioteka Główna ZUT w Szczecinie włączyła się w obchody Tygodnia Otwartej Edukacji. Tym razem przedstawiono otwarte zasoby edukacyjne znajdujące się w zbiorach Repozytorium ZUT. Prezentowane pozycje zostały uporządkowane zgodnie ze strukturą zbiorów Repozytorium ZUT, tj. według zbiorów poszczególnych jednostek, a konkretnie Wydziałów. Prezentacja została przygotowana w dwóch formach – wystawy plakatów oraz książek w formie papierowej, których elektroniczne wersje znajdują się w Repozytorium ZUT, a także w formie codziennych postów na profilu fb Biblioteki Głównej ZUT. Kampania być może stanie się impulsem do tworzenia kolejnych treści edukacyjnych i otwartego dzielenia się nimi oraz szerokiego korzystania z nich przez odbiorców.

Plakaty prezentujące wybrane otwarte zasoby edukacyjne znajdujące się w zbiorach Repozytorium ZUT

Wyszukiwarki naukowe Open Access jako specjalistyczne narzędzia wyszukiwawcze.

Cześć 1. Wyszukiwarka BASE

Tekst: Justyna Skrodzka, Natalia de Silva, Anna Narloch / Oddział Informacji Naukowej i Patentowej

Wraz ze wzrostem zainteresowania inicjatywą Open Access powstaje coraz więcej repozytoriów oferujących swoje zbiory w wolnym dostępie. BASE (Bielefeld Academic Search Engine) jest jedną z największych na świecie wyszukiwarek dokumentów naukowych która w ramach otwartego dostępu, pobiera, normalizuje i indeksuje dane różnego rodzaju zasobów w swoich zbiorach.

Zarządzaniem BASE zajmuje się Biblioteka Uniwersytecka w Bielefeldzie w Niemczech. Baza indeksuje meta-dane wszelkiego rodzaju zasobów które zapewniają interfejs OAI i wykorzystują protokół OAI-PMH do udostępniania swoich treści. Można w niej również indeksować treści w otwartym dostępie pochodzące od wydawców akademickich, które są udostępniane za pośrednictwem platformy wydawniczej Crossref.

W chwili obecnej BASE zawiera ponad 300 mln dokumentów z ponad 10 tys. źródeł takich jak: biblioteki cyfrowe, repozytoria, akademickie platformy czasopism, wydawnictwa uczelniane i czasopisma¹. Wśród zgromadzonych materiałów aż 60% stanowią źródła Open Access. Zawartość bazy to materiały, które pochodzą z całego świata w tym również z Polski.²

Indexed content providers by date

This is a complete list of content providers indexed by BASE.

- Number of documents: 321,439,120
- Number of content providers: 10,750
- Last update: 2023-03-14

Legend:

- Open Access
- Some Open Access Documents

Content provider	Documents	% OA	Country	System	Type	In BASE since	Feed
Gwynedd Mercy University Archives and Special Collections	60	100%	us	ContentDM	Digital collection	2023-03-13	RSS ATOM
Leiden University Press (LUP)	34	53%	nl	CrossRef	Publications	2023-03-13	RSS ATOM
Manatee County Public Library Historical Digital Collections	46,460	100%	us	ContentDM	Digital collection	2023-03-13	RSS ATOM
MCW Libraries Digital Collections (Medical College of Wisconsin)	141	100%	us	ContentDM	Digital collection	2023-03-13	RSS ATOM

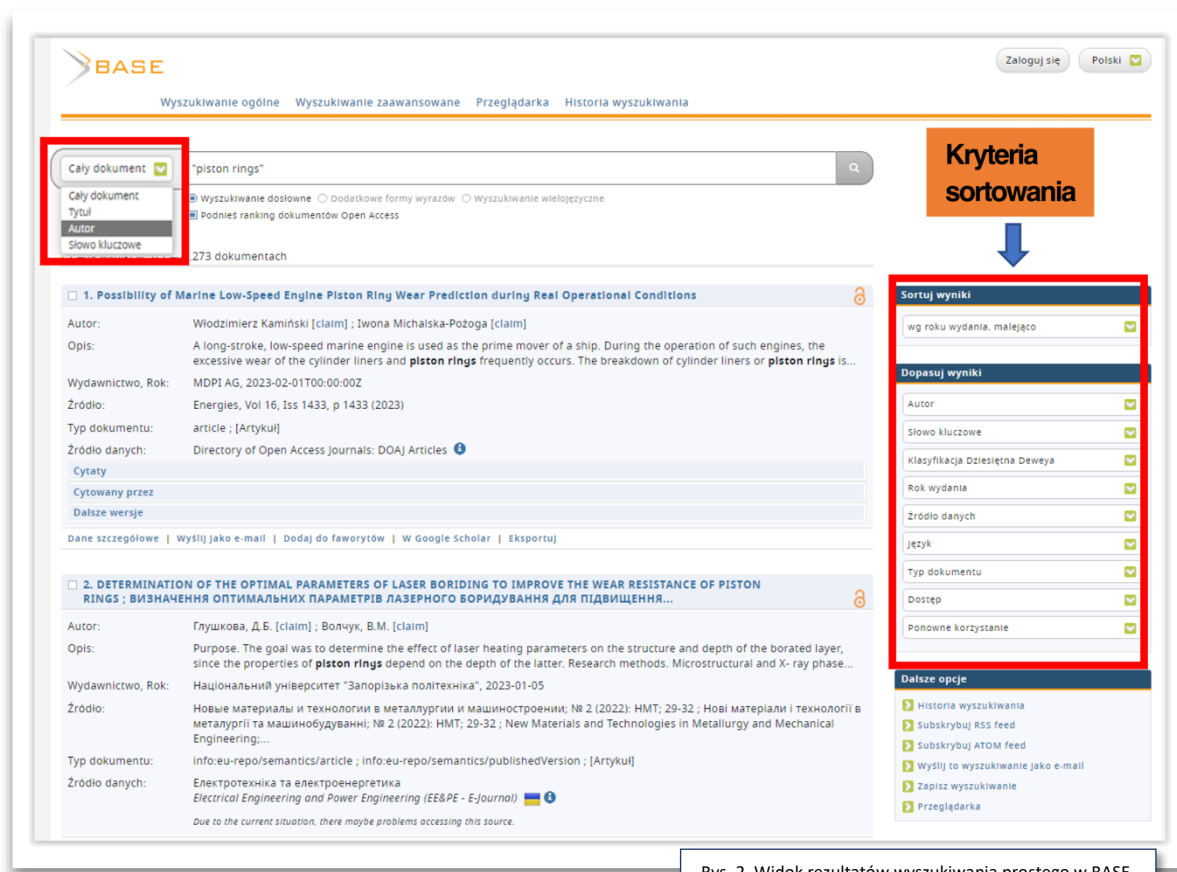
Rys. 1. Wykaz dostawców treści w BASE.

¹ Dane na dzień 14.03.2023 r.

² Wykaz dostawców treści do bazy jest dostępny w zakładce Content providers.

Wyszukiwarka BASE jak większość takich narzędzi umożliwia wyszukiwanie proste (Rys. 2) gdzie wyniki wyszukiwania można sortować m.in. według: rangi, autora, tytułu czy roku wydania. Dodatkowo istnieje opcja zawężania rezultatów wyszukiwania do wielu kryteriów w tym rodzaju dostępu a także możliwości ponownego wykorzystania publikacji. Baza daje też możliwość wyszukiwania w całym dokumencie, po nazwisku autora, tytule oraz słowach kluczowych.

Podczas wyszukiwania w BASE należy jednak pamiętać, że jest to wyszukiwarka, a nie przedmiotowa baza danych. Oznacza to, że bardzo złożone zapytania z kombinacjami AND, OR, użyciem nawiasów lub wyrażen są zwykle niemożliwe i prowadzą do nieprawidłowych wyników wyszukiwania. Dopuszczalne jest stosowanie fraz i nawiasów tylko tam, gdzie jest to absolutnie konieczne. Zaleca się dzielić bardzo złożone zapytania na pojedyncze, jeśli wyszukiwarka zwróci za dużo bądź za mało wyników. Domyślnie na liście wyszukiwania pojawi się maksymalnie 1 000 rekordów, nawet wtedy, kiedy wyników wyszukiwania jest więcej.

Rys. 2. Widok rezultatów wyszukiwania prostego w BASE.

Wyszukiwanie zaawansowane (Rys. 3) daje nam dalsze alternatywy ograniczania kwerend. Poza standardowymi filtrami, rozbudowano tu filtry rodzajów dokumentów i rodzajów licencji do ponownego wykorzystania. Dodano również narzędzia lingwistyczne, które pozwalają na wyszukiwanie odmian wyrazów, synonimów oraz tłumaczenia wyrazów pod warunkiem, że są one ujęte w Tezaurusie AgroVoc³ lub Eurovoc⁴.

³ Tezaurus dostępny pod adresem: [AGROVOC: AGROVOC Multilingual Thesaurus \(fao.org\)](http://AGROVOC.Multilingual.Thesaurus(fao.org))

⁴ Tezaurus dostępny pod adresem: [BARTOC Skosmos \(beta\): EuroVoc: EuroVoc](http://BARTOC.Skosmos(beta):EuroVoc:EuroVoc)

The screenshot shows the BASE search interface. At the top, there's a navigation bar with 'Wyszukiwanie ogólne', 'Wyszukiwanie zaawansowane' (selected), 'Przeglądarka', and 'Historia wyszukiwania'. Below this, the 'Wyszukiwanie zaawansowane' section is active. It features a search bar with the text 'wooden orthodox' and several filters: 'Cały dokument' (checked), 'Tytuł', 'Autor', 'ORCID ID', 'Słowa kluczowe', 'DOI', '(Część) URL', and '10 wyników na stronie'. There are also checkboxes for 'Podnieś ranking dokumentów Open Access'. On the right, the 'Typ dokumentu' (Document Type) section lists various categories like 'Wszystkie', 'Tekst', 'Książka', 'Publikacja konferencyjna', 'Patent', etc. Below this, the 'Warunki ponownego wykorzystania / Licencje' (Reuse Conditions / Licenses) section lists various licenses like 'Creative Commons', 'Public Domain', 'CC-BY', etc. At the bottom, there's a 'Szukaj' (Search) button.

Rys. 3. Widok wyszukiwania zaawansowanego w BASE.

Kolejnym wariantem wyszukiwania jest opcja BROWSING, czyli przeglądanie zasobów. Tutaj powtórnie znajdujemy filtry dotyczące: typów dokumentów, licencji i ponownego wykorzystania. Na uwagę zasługuje jednak opcja przeglądania według Klasyfikacji Dziesiętnej Deweya (DDC)⁵. Dawno niespotykana klasyfikacja znalazła tu swoją możliwość zastosowania według trzech poziomów: 10 klas głównych, 100 działów i 1000 sekcji (Rys.4).

The screenshot shows the BASE Browsing interface. At the top, there's a navigation bar with 'Basic search', 'Advanced search', 'Browsing' (selected), and 'Search history'. Below this, the 'Browsing' section is active. It features a list of DDC classes and their corresponding document counts. The classes are organized into a hierarchy: 0 Computer science, information & general works (2324051), 1 Philosophy & psychology (1383862), 2 Religion (420666), 3 Social sciences (7059505), 4 Language (743997), 5 Science (9215419), 6 Technology (11132894), 7 Arts & recreation (1936477), 00 Computer science, knowledge & systems (1729937), 01 Bibliographies (847), 02 Library & information sciences (377509), 03 Encyclopedias & books of facts (183), 04 [Unassigned] (19), 05 Magazines, journals & serials (35824), 06 Associations, organizations & museums (4597), 07 News, media, journalism & publishing, 000 Computer science, information & general works (198541), 001 Knowledge (93244), 002 The book (68), 003 Systems (124436), 004 Data processing & computer science (490739), 005 Computer programming, programs & data (234366), 006 Special computer methods (735157). Each class has a 'View Records' link.

Rys. 4. Widok przeglądania wg. Klasyfikacji Dziesiętnej Deweya w BASE.

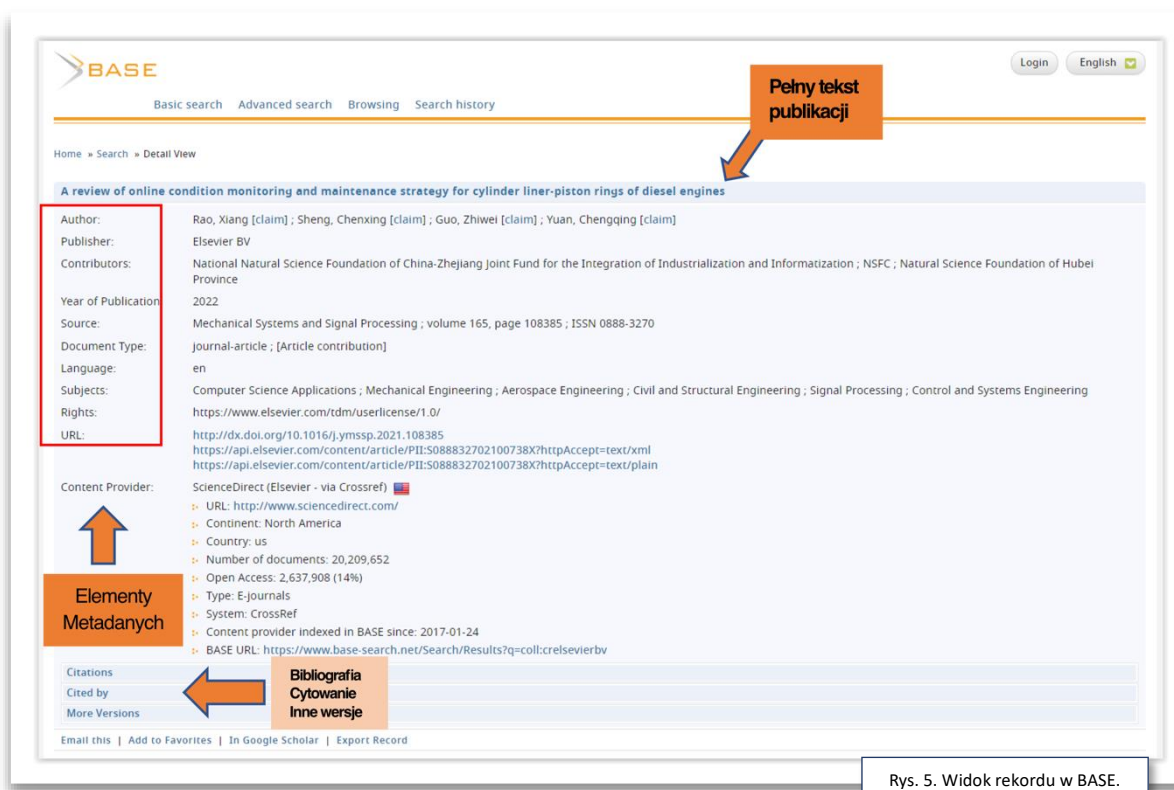
Kategoryzacja dokumentów wg. DDC w BASE odbywa się na dwa sposoby: klasyfikacje dla swoich rekordów dostarczają bezpośrednio dostawcy danych lub dokumenty zostają automatycznie sklasyfikowane wewnątrz bazy za pomocą dedykowanego narzędzia. Mechanizmy niezbędne do opracowania klasyfikacji przy rekordach zostały wdrożone dzięki projektowi "Automatic Enhancement of OAI Metadata", finansowanego przez Niemiecką Fundację Badawczą (DFG)⁶.

Warto również zwrócić uwagę na widok rekordu w wyszukiwarce (Rys. 5). Metadane dokumentów są niezmiennie a ich ilość zależy od dostawcy treści. Oprócz samego opisu rekordu można zobaczyć bibliografię

⁵ Klasyfikacja Dziesiętna Deweya to „język uniwersalny, o strukturze klasyfikacji, wykorzystującym system dziesiętny” stworzony przez amerykańskiego bibliotekarza Melvila Deweya.

⁶ W tej chwili numery DDC są przypisane do 34 557 072 dokumentów w indeksie BASE. Dane na dzień 16.03.2023 r.

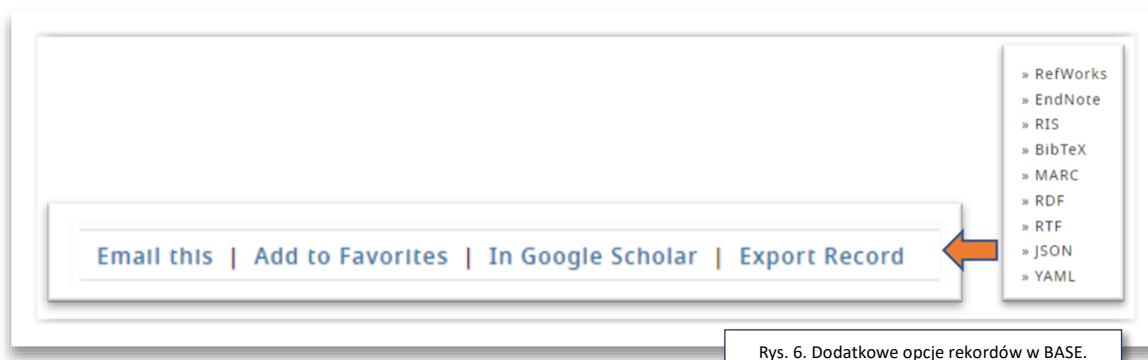
publikacji, jej cytowania oraz inne wersje rekordu w BASE pod warunkiem, że dokument posiada DOI. Pełny tekst rekordu przy publikacjach OA dostępny jest na zewnętrznej witrynie wydawcy po kliknięciu w aktywny link tytułu.

Rys. 5. Widok rekordu w BASE.

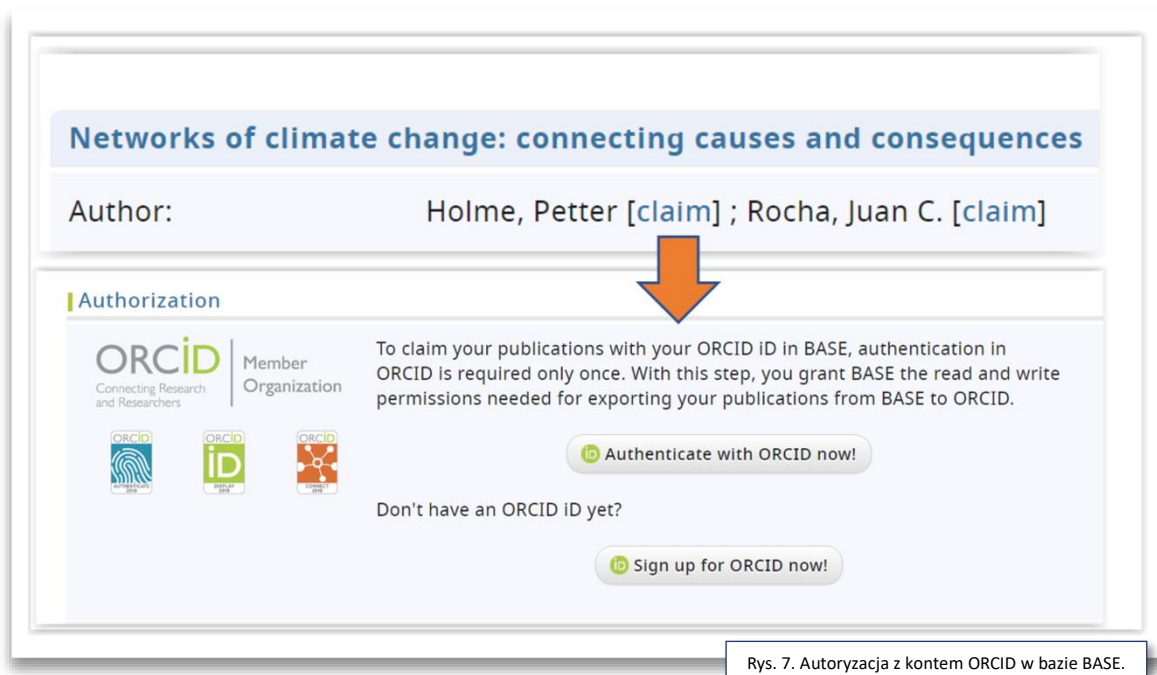
Z pozycji widoku szczegółowego rekordu możemy po założeniu konta w bazie zarządzać swoją biblioteką rekordów, dzielić się linkami do wybranego rekordu poprzez email, zobaczyć publikację w Google Scholar lub też eksportować jej opis bibliograficzny w różnych formatach wyświetlania (Rys.7).

Niestereotypowym rozwiązaniem w polu AUTHOR jest dodanie opcji CLAIM, która pozwala automatycznie

Rys. 6. Dodatkowe opcje rekordów w BASE.

łączyć nasze rekordy z kontem ORCID (Rys. 7). Uwierzytelnienie danych w ORCID wykonuje się tylko raz, w tym momencie dajemy uprawnienia BASE do eksportowania metadanych z bazy do konta ORCID.

Rys. 7. Autoryzacja z kontem ORCID w bazie BASE.

Ostatnim elementem na który warto zwrócić uwagę w rekordzie są informacje CONTENT PROVIDER znajdujące się w metadanych rekordu (Rys. 8).

Rys. 8. Element metadanych Content Provider w widoku rekordu w bazie BASE.

Z informacji tych dowiemy się skąd pochodzą metadane rekordu, z jakiego kontynentu i kraju, jaka jest całkowita liczba dokumentów od tego dostawcy oraz jaka część z nich jest w otwartym dostępie. Mamy też informacje o typie dokumentu, dacie dołączenia dostawcy do BASE a nawet możliwość podejrzenia jego lokalizacji na mapie Google czy OpenStreetMap. Cenną informacją jest tu również przynależność dostawcy treści do Research Organization Registry (ROR)⁷.

Niewątpliwie wyszukiwarka BASE ułatwi nam dostęp do wysoko jakościowych źródeł publikacji naukowych, tym bardziej że interfejs wyszukiwawczy jest prosty i intuicyjny. Nie trzeba specjalnego przygotowania, aby w kilka minut nauczyć się obsługiwać wyszukiwarkę i poznać jej możliwości. Śmiało można powiedzieć, że jest to specjalistyczne narzędzie, które w środowisku akademickim jak najbardziej spełni oczekiwania studentów i naukowców.⁸

⁷ Research Organization Registry. Trwałe i unikalne identyfikatory ułatwiające wyszukiwanie danych, zacytowanie ich, a także powiązanie z innymi rezultatami badań – zarówno publikacjami, jak i danymi badawczymi.

⁸ Informacje na podstawie strony: [BASE \(Bielefeld Academic Search Engine\): Wyszukiwanie ogólne \(base-search.net\)](https://www.base-search.net/). Dostęp [17.03.2023].

„Stara Chemia” i „Nowa Chemia”. Dwie Biblioteki Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej

Tekst: Agnieszka Litwin, Izabela Gaik – Bielawa, Agnieszka Pater / Biblioteka Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej

Foto: Agnieszka Litwin

Na Bibliotekę Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej składają się dwie Czytelnie: CH I – potocznie zwana Starą Chemią i CH II – Nowa Chemia.

Jako pierwsza, w 1953 roku na Wydziale Chemicznym ówczesnej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Szczecinie, powstała Stara Chemia. W roku 1997 czytelnia zyskała patrona w osobie prof. Antoniego Zielińskiego. Od czasu powstania jej siedziba jest niezmieniona – ul. Pułaskiego 10, pokój 102. To historycznie pierwsza biblioteka specjalistyczna Uczelni. Obecnie jest jedną z jedenastu specjalistycznych bibliotek wydziałowych w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym. Od września 1980 funkcjonowała pod nazwą: Biblioteka i Ośrodek Informacji Chemicznej, który stanowił wsparcie naukowe dla przemysłu szczecińskiego. Dzisiaj jest przede wszystkim bogatą bazą naukową dla pracowników i studentów Uczelni. Główny nacisk w doborze księgozbioru kładzie się na kierunki reprezentowane na Starej Chemii, toteż Biblioteka CH I dysponuje bogatym księgozbiorem z dziedziny polimerów, technologii wody i ścieków, technologii organicznej i nieorganicznej, paliw i smarów, chemii ogólnej, kosmetologii, nanotechnologii, metalurgii, chemii surowców spożywczych, chemii morza, biotechnologii, bhp, marketingu. Jest tu bogata baza słowników i poradników. W swoich zasobach posiada cenne wydawnictwa encyklopedyczne. Najważniejsze z nich to: Kirk Othmer Encyclopedia of Chemical Technology, Gmelins

„Stara Chemia”

Handbuch der anorganischen Chemie, Landolt-Bornstein: Zahlenwerte und Funktionen.

W sali czasopism, która jest dwupiętrowa, znajdziemy czasopisma typowo dziedzinowe, jak choćby Przemysł Chemiczny, ale również popularnonaukowy Świat Nauki.

Przestronne pomieszczenia czytelni zyskały nowy blask po zakończonych w 2017 roku pracach remontowych i gwarantują wygodne, spokojne warunki do pracy i nauki wszystkim przekraczającym jej gościnne progi użytkownikom.

Od maja 1973 roku, działająca druga siedziba biblioteki, którą możemy znaleźć w budynku Nowej Chemii, pod adresem al. Piastów 42, sala 125. Również w tej czytelni księgozbiór jest sprofilowany stosownie do kierunków wykładanych w ww. budynku. Znajdziemy tu między innymi literaturę niezbędną do studiowania Chemii, Inżynierii Chemicznej, zarówno w języku polskim, jak i przeznaczoną dla nowego kierunku realizowanego w języku angielskim – Chemical Engineering. Biblioteka CH II skupia również literaturę z zakresu automatyki, matematyki,

„Nowa Chemia”

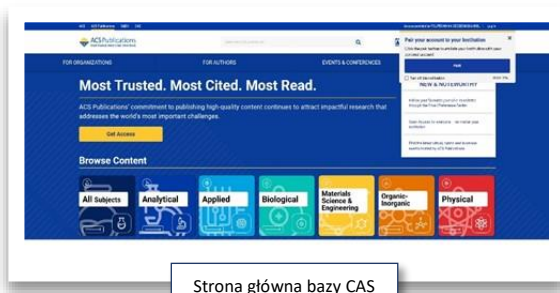

fizyki, krystalografii, korozji, bhp, chemii analitycznej, organicznej, nieorganicznej, farmaceutycznej, fizycznej, biotechnologii, ekonomii. Tu również funkcjonuje podział na salę książek i czasopism, których przekrój tematyczny obejmuje czasopisma od branżowych po popularnonaukowe. Sale są dość przestronne, a liczba miejsc gwarantuje wygodne przyswajanie wiedzy.

W obu bibliotekach są wydzielone miejsca na nowości książkowe, a na Starej Chemii znajdują się także regały prezencyjne z najnowszymi numerami czasopism. Nowe książki są pozyskiwane regularnie dzięki funduszom Biblioteki Głównej, a także dzięki wsparciu kolejnych władz Wydziału, które od lat wspomagają działalność biblioteki.

W Bibliotekach Chemicznych oprócz literatury specjalistycznej (17 118 woluminów – stan na dzień 31.12.2022) oraz czasopism branżowych (18 664 woluminów – na dzień 31.12.2022) mamy dostęp do pełnotekstowych elektronicznych baz czasopism oraz książek. Bazy pomagają w uzyskaniu informacji np. o właściwościach pierwiastków, związkach chemicznych, reakcjach chemicznych, mechanizmach reakcji, lecz znajdziemy w nich również artykuły z renomowanych czasopism naukowych, materiałów konferencyjnych i rozmaitych publikacji naukowych, które publikowane są na całym świecie. Dostęp do baz możliwy jest z komputerów uczelnianych lub z domu za pomocą połączenia VPN z uczelnią. Zakładka z dostępem do Baz Danych znajduje na stronie Biblioteki Głównej

ACS - American Chemical Society Publications to serwis wydawnictwa Amerykańskiego Towarzystwa Chemicznego. Kolekcja zawiera pełne teksty artykułów z czasopism wydawanych przez ACS z zakresu tematyki chemicznej, biochemicznej, biologii molekularnej, nauk medycznych, farmacji, fizyki oraz inżynierii materiałowej. W bazie oprócz najnowszych wydań znajdziemy także roczniki archiwalne. Baza oferuje możliwość publikowania otwartego.

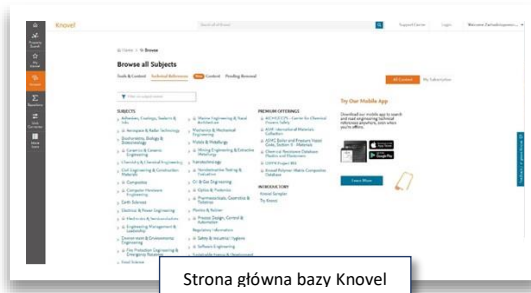
Strona główna bazy CAS

CAS SciFinder (Chemical Abstracts) jest najobszerniejszym na świecie źródłem informacji chemicznej. Zawiera nie tylko dane bibliograficzne, ale również informacje o związkach i reakcjach chemicznych pochodzące z czasopism chemicznych, czasopism naukowych i technicznych, książek, raportów, sprawozdań oraz patentów. Zakres tematyczny bazy obejmuje nie tylko nauki chemiczne, ale także nauki biologiczne, farmakologiczne, rolnicze, geologię, górnictwo, metalurgię, materiałoznawstwo i wiele zagadnień technologicznych.

Strona główna bazy CAS SciFinder

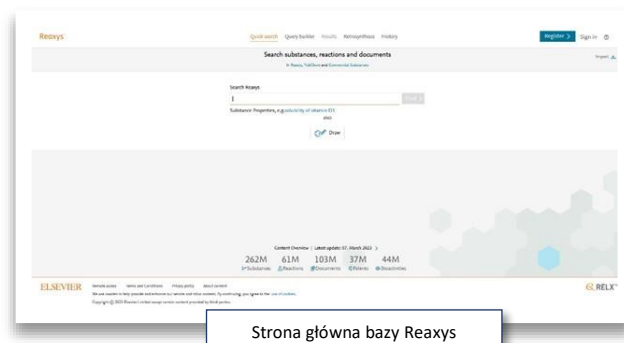
Knovel Library to baza naukowych książek elektronicznych najważniejszych wydawców z całego świata tworzona przez amerykańską firmę Knovel. Baza daje możliwość przeszukania ogromnych zasobów literatury oraz interaktywnej pracy z danymi zawartymi w książkach, co wykracza poza wartość zwykłej e-kolekcji książek. Dzięki unikatowym narzędziom, które oferuje Knovel, statyczne informacje stają się narzędziem wspierającym badania. Dodatkowo zapewnia dostęp do narzędzi analitycznych, w tym do interaktywnych arkuszy kalkulacyjnych zawierających przykłady obliczeń z dziedziny chemii, elektroniki, inżynierii lądowej, elektrycznej, mechanicznej, inżynierii ropy i gazu. Knovel udostępnia narzędzia ułatwiające pełne wykorzystanie danych, np. interaktywne tabele, tabele z kreślarką wykresów, równań, przelicznik jednostek itp. Oferuje bazy danych zawierające informacje od danych mechanicznych po właściwości chemiczne, fizyczne, fizykochemiczne oraz właściwości materiałów.

Strona główna bazy Knovel

Reaxys to bibliograficzno-abstraktowa baza (obejmuje dawne bazy: **Beilstein - Cross Fire plus, Reactions plus Abstracts plus, Ecopharm, Gmelin, Patent Chemistry Database**) z zakresu: chemia organiczna, nieorganiczna i metaloorganiczna oraz nauki pokrewne - inżynieria chemiczna, nauki medyczne. Platforma zaprogramowana została w celu wsparcia pełnego spektrum badań naukowych z dziedziny chemii, w tym badań nad nowymi lekami, BHP, materiałami itp. Daje ogromne możliwości wyszukiwania i natychmiastowy dostęp do danych chemicznych. Przydaje się chemikom i badaczom do odkrywania struktury, właściwości i reakcji chemicznych. Na platformie z łatwością odnajdziemy literaturę, patenty chemiczne, ocenimy opcje zakupu i syntezy związków chemicznych. Możemy udostępniać dane badawcze w obrębie

organizacji/institucji i poza nią, jak również porównywać dane eksperymentalne pozyskane we własnym zakresie z danymi publikowanymi. Baza indeksuje ponad 16.000 czasopism z chemii i nauk pokrewnych. Reaxys w roku 2017 otrzymała nowy interfejs użytkownika, umożliwiając wprowadzenie zapytania w języku potocznym.

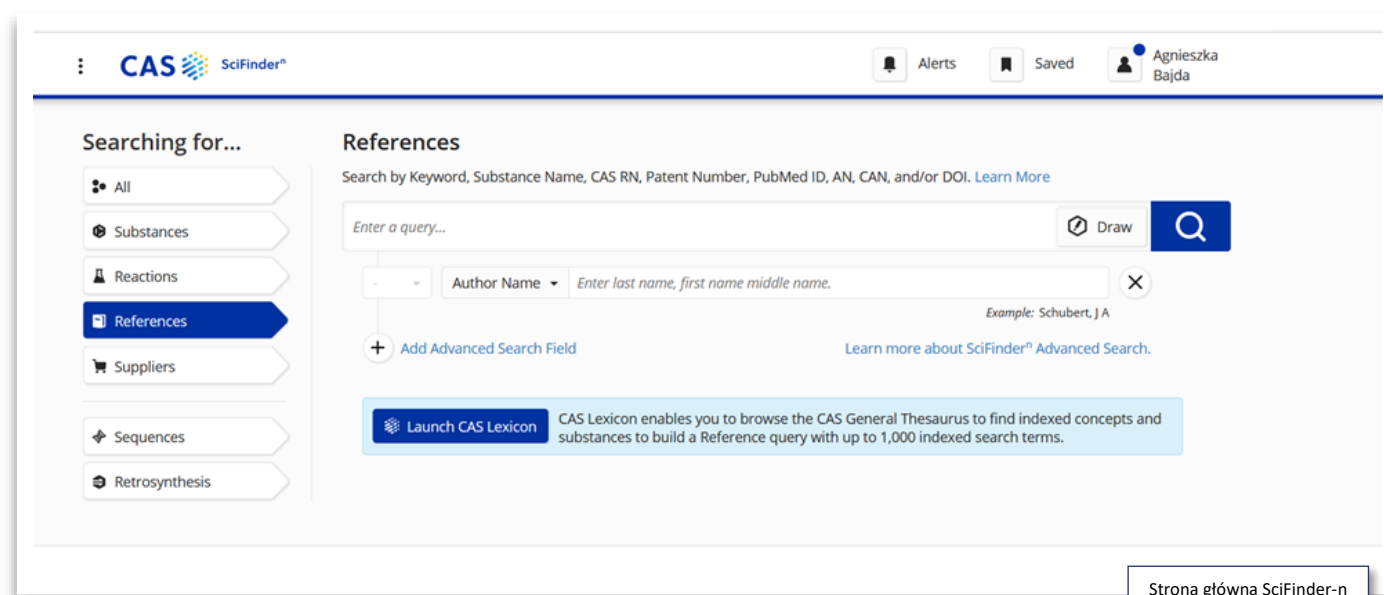
Strona główna bazy Reaxys

CAS SciFinder-n

Tekst: **Agnieszka Bajda**

Rys historyczny

Środowisko naukowców specjalizujących się w chemii, od dekad docenia wagę rzetelnych źródeł informacji chemicznej. Próby stworzenia publikacji gromadzącej informacje na temat postępów w dziedzinie chemii sięgają XVIII wieku kiedy to powstają: *Chemisches Zentralblatt* (1830), *Bulletin de la Societe Chimique de France* (1863), *Hanbuch der Organischen Chemie* (Beilstein) (1881), *Index Notes* (Engineering Index) *Handbook of Applied Engineering* (1884), *Merck Index*, *An Encyclopedia of Chemicals, Drugs and Biologicals* (1889) ^[1]. Jednak niekwestionowanym liderem w dziedzinie informacji z szeroko rozumianej chemii pozostaje

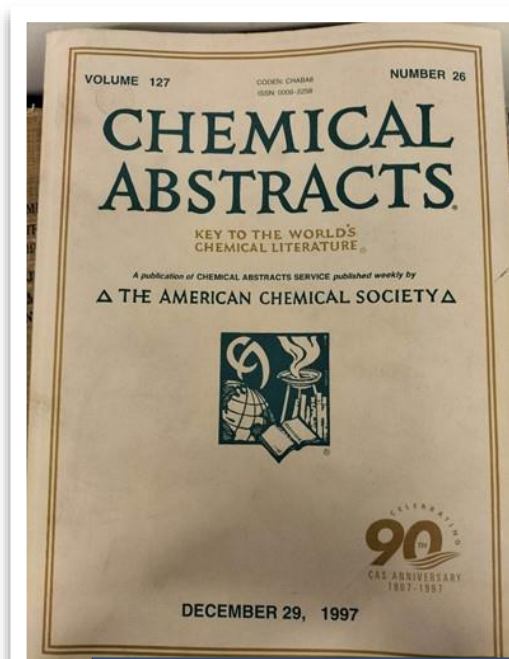
Strona główna SciFinder-n

Chemical Abstracts stworzony przez American Chemical Society w 1907 roku. Wydawnictwo na przestrzeni lat rozrastało się i ewoluowało od formy papierowej poprzez CD-romy do wersji online.

Chemical Abstracts w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie

Do Biblioteki Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej Politechniki Szczecińskiej wydawnictwo trafiło za sprawą profesora Antoniego Zielińskiego. Pierwszym woluminem, który znalazł się w zbiorach Biblioteki był Author and Subject Index obejmujący zawartość tomów 1-10 z roku 1917. Papierowe tomy CA zgromadzone przez Bibliotekę sięgają roku 1997, ale prace nad komputerową bazą danych trwały w Chemical Abstracts Service od lat sześćdziesiątych. Kolejne tomy wydawnictwa trafiały do Biblioteki WTiICh w formie CD-romów do roku 2008. Równolegle z wydawaniem CA na płytach, rozwijano oprogramowanie umożliwiające korzystanie z bazy online. Ostatecznie wersja SciFinder stała się powszechnie dostępna od 1995 roku. Pracownicy i studenci Politechniki Szczecińskiej zyskali możliwość użytkowania CA w tej formie od 2008 roku.

Fot.1 Jeden z drukowanych tomów Chemical Abstracts

Fot.2 Chemical Abstracts na CD-Romach

Przez kilka lat użytkownicy mieli do dyspozycji dwie wersje dostępu do bazy: tradycyjny SciFinder oraz nową wersję SciFinder-n, która jest obecnie jedyną.

Zawartość i funkcjonalności

SciFinder-n oferuje użytkownikom rozbudowane narzędzia do przeszukiwania m.in. ponad 52 milionów pozycji bibliograficznych (z linkami do pełnych tekstów jeśli są one dostępne) pochodzących z tysięcy czasopism, raportów technicznych, książek, materiałów konferencyjnych i dysertacji z całego świata, a także ponad 161 milionów substancji organicznych i nieorganicznych, które zyskują unikalny numer CAS Registry Number pozwalający na jednoznaczną identyfikację oraz ponad 126 milionów reakcji chemicznych, poczynając od roku 1840. Zasięg chronologiczny bazy sięga od XIX wieku po dokumenty najnowsze (indeksowanie jest wykonywane w cyklach tygodniowych). Jest to podstawowe narzędzie badawcze w chemii, biochemii, farmacji, inżynierii chemicznej, materiałoznawstwie, nanotechnologii, fizyce, naukach o środowisku oraz innych dyscyplinach naukowych i inżynieryjnych.

SciFinder-n zawiera szeroką gamę treści, od artykułów z czasopism po informacje o strukturach chemicznych, właściwościach i reakcjach. Jego zawartość jest pobierana z różnych źródeł:

Substancje chemiczne	Chemical Abstract Services, CAS REGISTRY ^{SM}
Dokumenty	CASREACT ^{SM}
Zarejestrowane chemikalia	CHEMLIST ®
Dostawcy chemikaliów	CHEMCATS ®
Przemysł chemiczny	CIN ®
Struktury Markusha (symbole chemiczne wskazujące klasę chemiczną, mogą obejmować związki hipotetyczne)	MARPAT ®
Abstrakty chemiczne 1830-1969	Chemisches Zentralblatt, ChemZent - ChemZent zawiera całą kolekcję Chemisches Zentralblatt, najstarszego kompendium abstraktów chemicznych, pochodzącego z lat 1830-1969

Tab.1 Źródła informacji gromadzonych na platformie

Po rejestracji i zalogowaniu do bazy (dostęp ze strony Biblioteki Głównej ZUT; zakładka Bazy danych) użytkownik zyskuje możliwość korzystania z wielu opcji wyszukiwania. Domyślnie proponowane jest wyszukiwanie dokumentów.

	Wyszukiwanie w całej bazie pozwala na przeszukiwanie bazy danych substancji, reakcji i dokumentów.
	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzór sumaryczny • CAS Registry Number • Nazwa chemiczna/InChIKey • Identyfikator dokumentu • Numer patentu • Widma spektroskopowe • Właściwości biologiczne • Właściwości chemiczne • Gęstość • Właściwości elektryczne • Warunki reguły Lipińskiego • Moment magnetyczny • Właściwości mechaniczne • Właściwości optyczne i rozpraszanie • Pole powierzchni polarnej (PSA) • Właściwości termiczne
	<p>Kryteria wyszukiwania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CAS Reaction Number • Nazwa substancji • CAS Registry Number • Numer patentu • PubMed ID • Numer akcesji • CAN (CAS Accession Number) • DOI

 References	<p>Wyszukiwanie dokumentów za pomocą następujących kryteriów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Autor – Nazwisko/Identyfikator ORCID • Tytuł publikacji • Organizacja • Tytuł dokumentu źródłowego • Abstrakt/Słowa kluczowe • Pojęcie • Substancja – CAS Registry Number/Nazwa chemiczna • Rok publikacji • Identyfikator dokumentu – DOI/PubMed ID • Numer patentu • Wydawca
 Suppliers	<p>Kryteria wyszukiwania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa substancji • CAS Registry Number
 Sequences	<p>Kryteria wyszukiwania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BLAST (Basic Local Alignment Search Tool) – Podstawowe narzędzie do wyszukiwania lokalnych wyrównań • CDR (Chemical Data Reporting) – dostępne na stronie NCBI. The National Center for Biotechnology Information: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/ • Motif - wzór sekwencji nukleotydów lub aminokwasów
 Retrosynthesis	<p>Planer retrosyntezy pozwala na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wygenerowanie pełnej analizy retrosyntetycznej wszystkich znanych tras syntezy dla danej cząsteczki; • organizowanie w łatwe w nawigacji plany syntetyczne; • uzyskanie informacji o dostępności komercyjnej i cenach.
CAS Draw	Wewnętrzne narzędzie CAS SciFinder do rysowania oraz wyszukiwania substancji i reakcji
ChemDoodle	Dotykowy edytor struktur do rysowania na telefonach i tabletach. Struktury narysowane w ChemDoodle będą takie same w CAS Draw i odwrotnie.

Tab.2 Podstawowe funkcje SciFinder-n

Prezentacja wybranych funkcjonalności bazy SciFinder-n

The screenshot displays the SciFinder-n interface with search results for a query. The top section shows 7 results, with the first result titled "Recent developments in promoting enzymatic reactions for carbon-nitrogen bond formation" by Hu, Hui, Song, et al. The second result is titled "A novel enzyme-catalyzed synthesis of N-substituted pyrrole derivatives" by Zheng, Hui, Shi, et al. The interface includes tabs for Substances (40), Reactions (19), Citing (7), and Citation Map. A detailed view of a reaction scheme is shown, featuring the chemical structures of the reactants and products, along with the reaction conditions: 1.1 Catalysts: α -Amylase, Solvents: Methanol; 2 h, 50 °C. The yield is 99%.

This screenshot provides a detailed view of the reaction scheme and associated data. The reaction scheme shows the synthesis of N-substituted pyrrole derivatives from 2,5-hexanedione and N-phenylglycine. The reaction conditions are: 1.1 Catalysts: α -Amylase, Solvents: Methanol; 2 h, 50 °C. The yield is 99%. The interface includes a table of suppliers for the reactants and products, with columns for Supplier, Substance, Purity, Purchasing Details, and Availability. The table lists suppliers such as Alfa Aesar, TCI, and Sigma-Aldrich, along with their respective product details and availability. The interface also includes a section for experimental protocols and a list of references.

Szczegółowych informacji oraz indywidualnego instruktażu obsługi bazy SciFinder-n udzielają pracownicy Biblioteki Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej.

Źródła:

1. Bajda, A. Gryta, A. (2012). Chemical Abstracts. Wiekowy lider w dziedzinie informacji chemicznej [Dokument elektroniczny], Przemysł Chemiczny, 91(11), s. 2090-2094 <https://clarivate.com/the-institute-for-scientific-information/history-of-isi/>

Nasze wystawy

Tekst: **Agnieszka Bajda** Foto: **Agnieszka Bajda**

Tradycyjnie w Bibliotece Głównej można znaleźć wiele ciekawych wystaw o bardzo różnej tematyce i charakterze. Biblioteka ma w swej ofercie zarówno wystawy dla wielbicieli sztuki, jak i ekspozycje tematyczne.

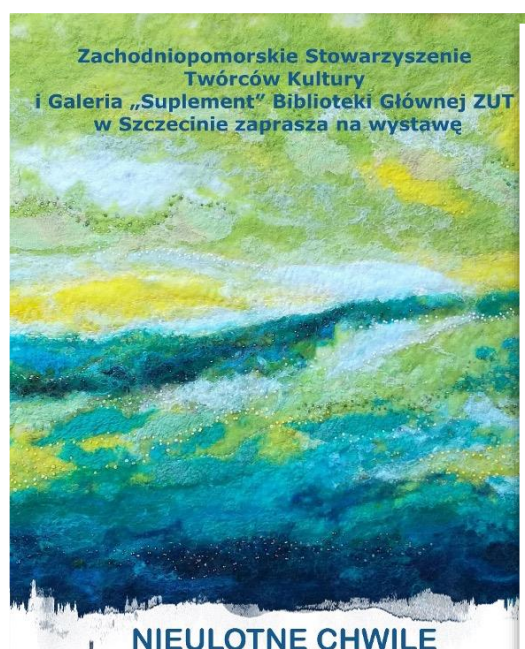
Galeria „Suplement” miała okazję gościć wystawę malarstwa zatytułowaną **„Nieulotne chwile”**, na której prezentowali swe obrazy członkowie Zachodniopomorskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury. Pejzaże, portrety i abstrakcje powstałe przy użyciu różnych technik stworzyły różnorodną i niezwykle barwną kompozycję. Wystawa została otwarta podczas wernisażu, który miał miejsce 12 stycznia i zgromadził spore grono sympatyków Stowarzyszenia i galerii „Suplement”.

Kolejną gratką, tym razem dla wielbicieli fotografii, była wystawa Grupy Fotograficznej „Zamek”. Twórcy zaprezentowali fotografie powstałe pod wspólnym tytułem **„Po tej stronie światła”**. Ten wspólny temat każdy z artystów interpretuje w zgodzie z własną inwencją twórczą i wrażliwością, co pozwoliło stworzyć ciekawą mozaikę prac, w których króluje tytułowe światło – będące zresztą esencją fotografii w ogóle, choć bardzo różnie interpretowane.

Użytkownicy mieli również okazję obejrzeć cztery wystawy tematyczne. Z okazji przypadającego 14 stycznia **Światowego Dnia Logiki** Oddział Udostępniania Zbiorów przygotował wystawę poświęconą dwóm wybitnym przedstawicielom tej nauki Alfredowi Tarskiemu i Kurtowi Gödel'owi oraz prezentującą część zbiorów Biblioteki Głównej dotyczących logiki.

W 2023 roku przypada 80 rocznica śmierci, genialnego inżyniera i wynalazcy, **Nikoli Tesli**. Stąd wystawa przypominająca sylwetkę ekscentrycznego geniusza oraz najważniejsze z jego wynalazków. Nie mogło również w roku 2023 poświęconym **Mikołajowi Kopernikowi** – w 550 rocznicę urodzin i 480 rocznicę śmierci wielkiego uczonego, zabraknąć akcentu kopernikańskiego w postaci wystawy przypominającej kalendarium jego życia oraz kilku pozycji książkowych poświęconych tej przełomowej w dziejach nauki postaci.

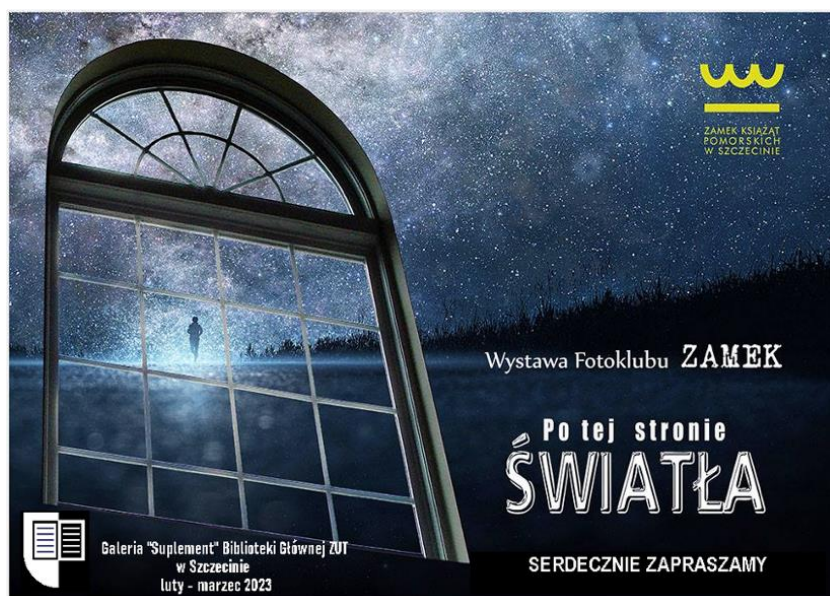
Nie zapominamy także o akcentach związanych z książką. W galerii Suplement można było obejrzeć **kolleksję ex librisów** z bibliotek naszego regionu i całego kraju znajdujących się w zbiorach Biblioteki Głównej.

NIEULOTNE CHWILE

Wernisaż: 12.01.2023, godz. 17:00
Galeria SUPLEMENT, Ku Słońcu 140
Wystawa: styczeń 2023

Fot. 1 Plakat wystawy „Nieulotne chwile”

Wystawa Fotoklubu ZAMEK

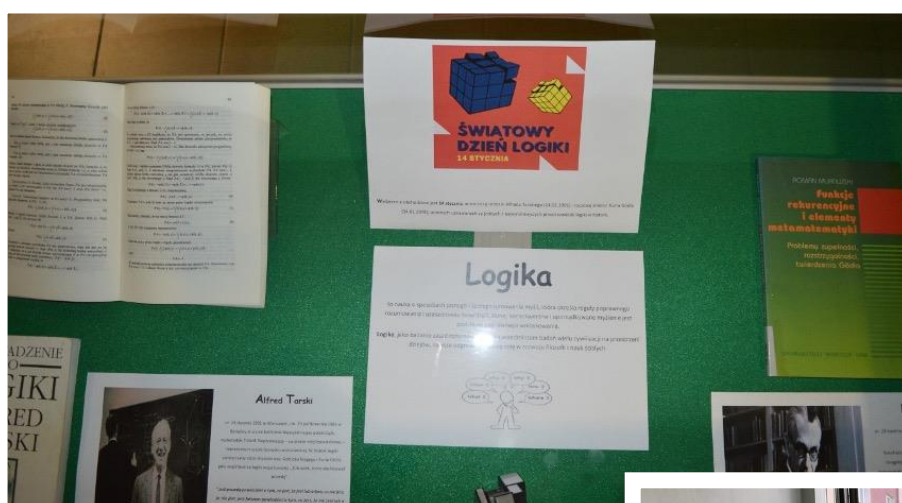
Po tej stronie ŚWIATŁA

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

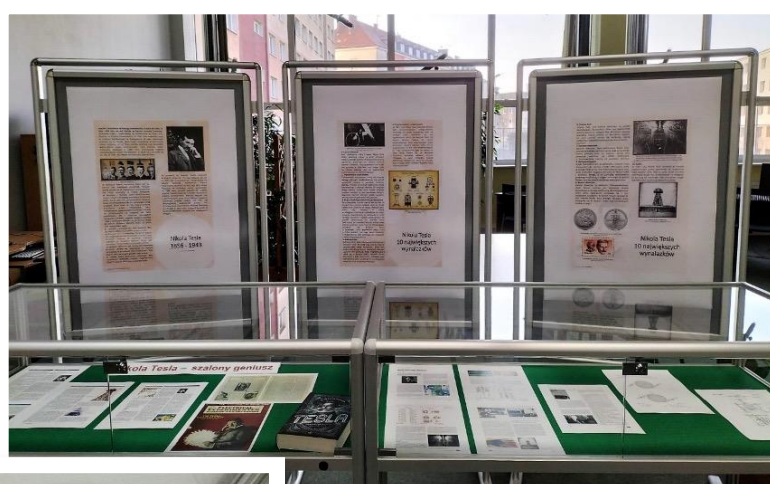
Galeria „Suplement” Biblioteki Głównej ZUT
w Szczecinie
luty - marzec 2023

Fot.2 Plakat wystawy „Po tej stronie światła”

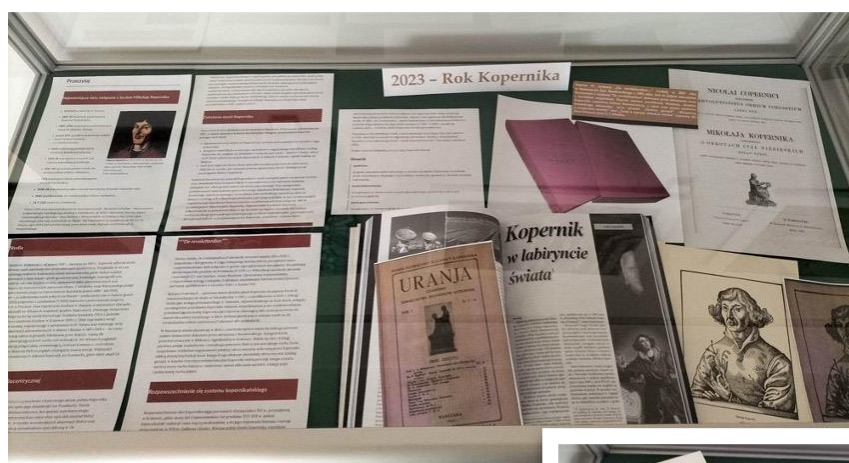

Fot.3 Wystawa z okazji Światowego Dnia Logiki

Fot.4 Wystawa upamiętniająca dokonania Nikoli Tesli

Fot.5 Wystawa z okazji Roku Kopernika

Fot.6 Wystawa ex librisów ze zbiorów Biblioteki Głównej ZUT

Świąteczna paka dla zwierzaka

Tekst: **Agnieszka Bajda** Foto: **Grażyna Jerszyńska**

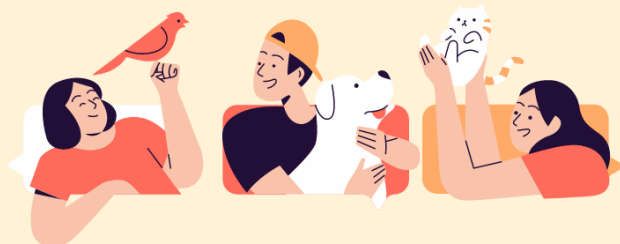
Zespół pracowników Biblioteki Głównej zawsze chętnie inicjują i uczestniczą w akcjach charytatywnych. Tym razem pomoc zorganizowana przez bibliotekarki i bibliotekarzy skierowana była do zwierząt, a ściślej do podopiecznych Szczecińskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. Zwierzęta są tymi, które jako pierwsze odczuwają pogarszającą się sytuację gospodarczą, więc inicjatywa powstała w odpowiednim momencie. Zbiórka karmy i innych artykułów potrzebnych zwierzętom przebiegała pod „patronatem” zwierzków domowych pracowników biblioteki. Bibliotekarki i bibliotekarze okazali się prawdziwymi „zwierzolubami” - w trakcie zbiórki na profilu fb Biblioteki zaprezentowaliśmy 35 podopiecznych. Dla nas samych było zaskoczeniem, że niemal w każdym bibliotekarskim domu mieszka jeden, a nawet kilku czworonożnych przyjaciół.

„Patronat” okazał się strzałem w dziesiątkę – dzięki niemu w Bibliotece udało się zebrać naprawdę sporo artykułów dla bezdomnych zwierząt, a przy okazji mieliśmy okazję poznać czworonożnych przyjaciół koleżanek i kolegów.

Świąteczna paka dla zwierzaka

Zbieramy:

- karmę mokrą i suchą
- środki opatrunkowe
- koce i ręczniki
- żwirek
- inne artykuły dla zwierząt

Fot.1 Bibliotekarki z Oddziału Udostępniania Zbiorów dostarczają zebrane dary do Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami

Wizyta gości z Afryki

Tekst: Agnieszka Bajda, Joanna Rudna Foto: Andrzej Skorczyński

Fot.1 Powitanie kenijskich gości przez Prorektora ds. nauki prof. dr hab. inż. Jacka Przepiórskiego oraz Dyrekcję Biblioteki Głównej

4 stycznia Bibliotekę Główną odwiedzili mili goście z Kenii, którzy przebywali w naszym mieście w ramach programu „Perspektywy transkulturowe w sztuce i edukacji artystycznej (TPAAE)” realizowanego przez Akademię Sztuki w Szczecinie oraz Muzeum Narodowe w Szczecinie. Przybyli do nas dr Wanyenda Chilimo (dyrektor biblioteki Uniwersytetu Technologicznego w Mombasie) oraz prof. Stephen Muoki (Uniwersytet Pwani w Kilifi).

Po przywitaniu gości przez prorektora ds. nauki Jacka Przepiórskiego, dr Wanyenda Chilimo wygłosiła wykład na temat rozwoju otwartej nauki i bibliotek cyfrowych w Kenii. W obszarze zainteresowań naukowych dr Chilimo szczególne miejsce zajmują zagadnienia związane z tematyką otwartego

dostępu, zasobów elektronicznych i repozytoriów instytucjonalnych, a także ich praktycznego wykorzystania w rozwoju gospodarki. Stąd szczególnie zainteresowanie naukowców, wśród wszystkich zwiedzanych przez nich agend, wzbudziła nowoczesna Pracownia Zasobów Cyfrowych. Warto

przypomnieć, że Pracownia Zasobów Cyfrowych została wyposażona w skaner dzielowy do książek oraz rolkowy, który posiada unikatowe rozwiązania na skalę światową. Nowoczesny sprzęt umożliwia rozpoznanie szerokości dokumentu w czasie rzeczywistym skanowania, zaawansowaną obróbkę graficzną oraz niebanalną wydajność. Prędkość skanowania czarno-białych dokumentów w skali szarości przy 200 dpi wynosi 23 m/min.

Fot.2 Doktor Wanyenda Chilimo w trakcie wykładu

Skaner jako jedyny na rynku posiada automatyczną regulację wysokości do 30 mm. Gościom zaprezentowano digitalizację dzieł archiwalnych dotyczących fauny Mozambiku z 1852 r.

oraz informacji patentowej i normalizacyjnej. Zaskoczeniem dla zwiedzających był fakt, że Biblioteka Główna ZUT prowadzi własną galerię sztuki „SUPLEMENT”, w której z przyjemnością obejrzeliby wystawę malarstwa Zachodniopomorskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury zatytułowaną „Nieulotne chwile”.

Goście odwiedzili również Bibliotekę Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska, gdzie mogli zapoznać się ze specyfiką działania nowoczesnej biblioteki specjalistycznej. Naukowcy poznali dostępne dla użytkowników udogodnie-

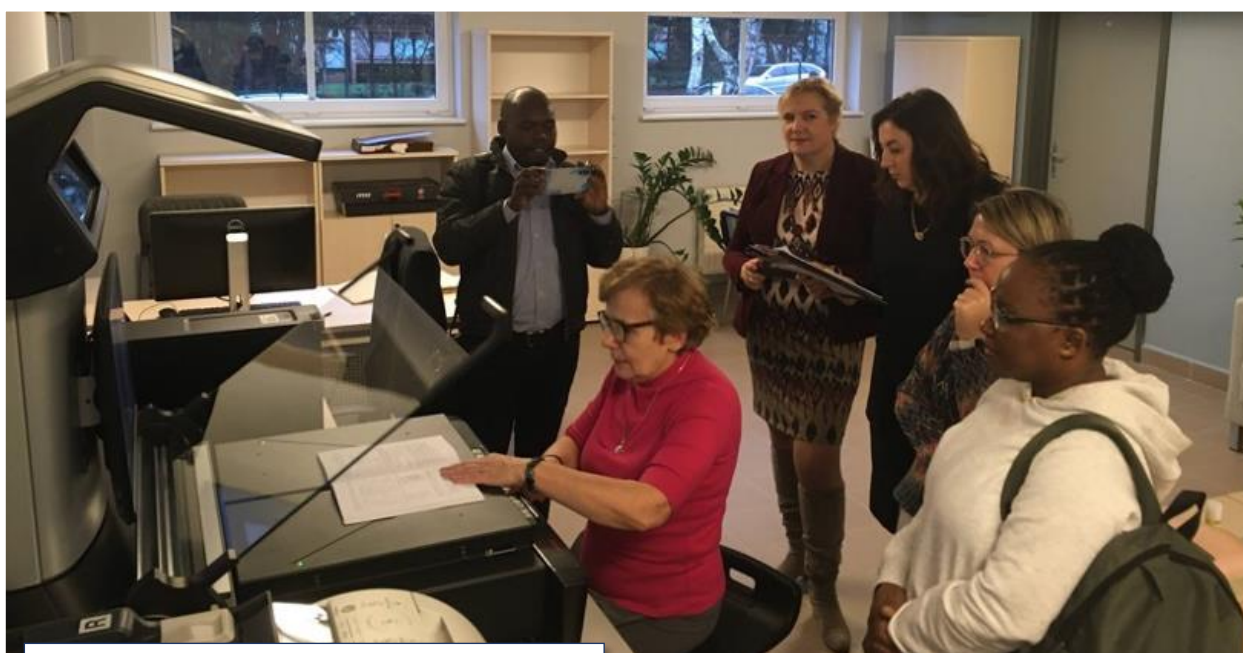
Fot.3 Goście z pracownikami Biblioteki w Galerii SUPLEMENT

Gości zainteresował również Ośrodek Informacji Patentowej i Normalizacyjnej, stanowiący jeden z 26 takich ośrodków w Polsce, zrzeszonych w międzynarodowej sieci PATLIB. Działalność OIPiN od momentu powstania w 1999 roku była ukierunkowana na współpracę z przemysłem regionalnym, stanowiąc nie tylko dla członków społeczności akademickiej, ale również dla przedsiębiorców z regionu, cenną bazę dokumentów patentowych

Fot.4 Kenijscy naukowcy w trakcie wizyty w Ośrodku Informacji Patentowej i Normalizacyjnej

nia: bezprzewodową sieć internetową Wi-Fi, możliwość podłączenia własnego laptopa przy każdym stanowisku do pracy, usługę samoobsługowej

Fot.5 Prezentacja działania skanera w Pracowni Zasobów Cyfrowych

drukarki Zeccer oraz uzyskali informację o typach gromadzonego zasobu, zasadach korzystania z biblioteki i systemie finansowania zakupu nowości wydawniczych. Doktor Chilimo szczególnie zainteresował proces dwuetapowego opracowania zbiorów, a szczególną uwagę profesora Muoki zwróciła procedura doktoryzowania, w tym części składowe rozprawy doktorskiej, wymagania edytorskie, dołączone abstrakty w języku angielskim oraz sposoby powiadomienia o terminach obrony. Gościom zaprezentowano również stronę interne-

działalność naukowa skoncentrowana jest wokół zagadnień związanych z rozwojem zasobów elektronicznych oraz ideą ich szerokiego upowszechniania w systemie wolnego dostępu. Tematyka publikacji doktor Chilimo dotyczy właśnie tych obszarów: Przyjęcie publikowania w otwartym dostępie przez naukowców akademickich w Kenii; Akademickie postrzeganie zasobów elektronicznych na Uniwersytecie Venda w RPA; Czynniki wpływające na przyjęcie i wykorzystanie publikacji naukowych w otwartym dostępie na wybranych uniwersyte-

Fot.6 Goście w trakcie zwiedzania Biblioteki Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska

tową Biblioteki (w systemie biblioteczno-informacyjnym każda agenda Oddziału Bibliotek Specjalistycznych posiada swoją podstronę), w tym zdjęcia wydarzeń w Bibliotece.

Pracownica Biblioteki, pani Joanna Rudna m.in. przygotowała kulinarną niespodziankę w postaci jadalnej flagi Kenii.

Warto w tym miejscu przybliżyć nieco sylwetki naszych szanownych gości. Doktor Wanyenda Chilimo pracuje od 2014 roku w Bibliotece Uniwersytetu Technicznego w Mombasie, gdzie pełni funkcję jej dyrektora. Jak wspomniano, jej

tach publicznych w Kenii; Wykorzystanie zasobów elektronicznych przez studentów studiów licencjackich na Uniwersytecie Nauki i Technologii w Namibii (NUST).

Profesor Stephen Muoki jest profesorem nadzwyczajnym i dyrektorem Rady Studiów Licencjackich na Uniwersytecie Pwani w Kilifi i wykładowcą historii chrześcijaństwa na tamtejszym Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych. Swą naukową aktywność profesor Muoki koncentruje wokół historii chrześcijaństwa i jego wpływów w Afryce, zwłaszcza związków religii ze zdrowiem na

poziomie społecznym. Obszarem jego szczególnego zainteresowania jest epidemia HIV/AIDS na kontynencie afrykańskim. Kolejną dziedziną, będącą przedmiotem badań profesora są prawa kobiet w relacjach z chrześcijaństwem. Jego najbardziej popularne publikacje dotyczą właśnie tych zagadnień: Krytyczna analiza historyczna odpowiedzi południowoafrykańskiego kościoła katolickiego na HIV / AIDS w latach 2000-2005; Kościół i kontestacja okaleczania żeńskich narządów płciowych (FGM) w Kenii w 1929 r. ze szczególnym uwzględnieniem Szkockiego Kościoła Prezbiteriańskiego i

społeczności Kikaju. W trakcie swego pobytu w Szczecinie profesor Muoki wygłosił wykład zatytułowany „Kiedy Biblia staje się szkodliwa dla kobiet”, dotyczący jednego z wycinków jego działalności naukowej, tj. wpływu nauki chrześcijańskiej na przemoc małżeńską. W wolnym czasie profesor lubi czytać, pływać oraz grać na gitarze akustycznej.

Tego typu wizyty są niezwykle cenne, pozwalają na wymianę doświadczeń, poznawanie innych kultur i nawiązywanie współpracy. Mamy nadzieję na kolejne tego typu ciekawe spotkania.

Fot.7 Poczęstunek dla gości w Bibliotece Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska

Czy informacja może być sztuką? Część 1

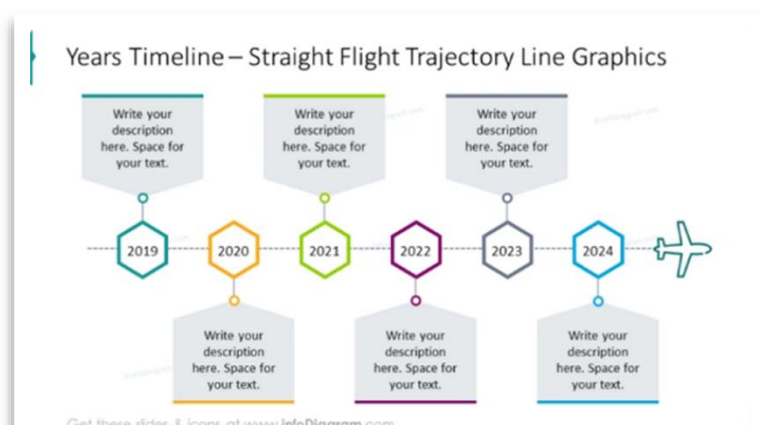
Tekst: Joanna Rudna/Biblioteka Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska

Wraz z rozwojem przestrzeni informacyjnych w Internecie nastąpił rozkwit dziedzin zajmujących się projektowaniem graficznym związanych z wizualizacją różnego typu danych i informacji. Przekazywanie informacji w postaci środków wizualnych ma na celu ułatwienie i przyspieszenie zrozumienia oraz przyswojenia prezentowanych treści. Grafika uzupełnia przekaz werbalny, wprowadza dodatkową wartość poznawczą i ułatwia percepcję. Prezentowanie informacji odbywa się za pomocą barw, kształtów, linii, układu, wielkości, hierarchii. Wizualizacja może angażować odbiorcę dając mu możliwość eksploracji danych. Mówi się wtedy o wizualizacji interaktywnej.

Najczęściej stosowanymi graficznymi formami przekazywania treści są prezentacje multimedialne lub infografiki. Infografika określana jest jako graficzna reprezentacja danych, informacji oraz wiedzy, która w sposób zwarty i klarowny może przekazać złożone treści i idee. Infografika jest zbiorem obrazów, wykresów oraz minimalnej ilości tekstu, przedstawiających przystępne, łatwe w zrozumieniu ujęcie tematu. Przy tworzeniu infografik stosowane są efektowne, przyciągające wzrok wizualizacje omawiające zagadnienia w sposób prosty i przejrzysty. Stosowane są różne modele graficzne m.in. diagramy, schematy, mapy koncepcyjne.

Wizualizacja może być wykorzystywana w celach dydaktycznych. Jej zaletą jest pomoc w aktywizowaniu prawej i lewej półkuli mózgu, co usprawnia naukę, gdyż współdziałanie obu półkul może przynieść większe korzyści niż mobilizowanie w procesie nauczania tylko jednej z nich. Podsumowanie może stanowić znana fraza „obraz wart więcej niż tysiąc słów”.

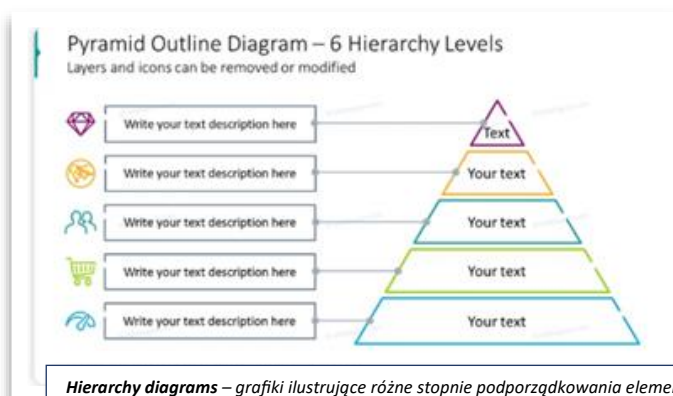
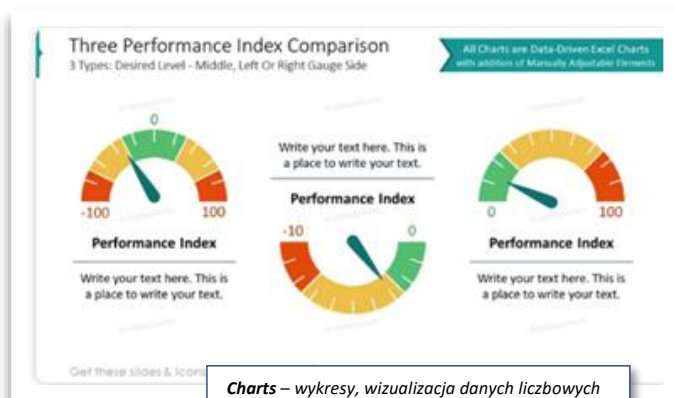
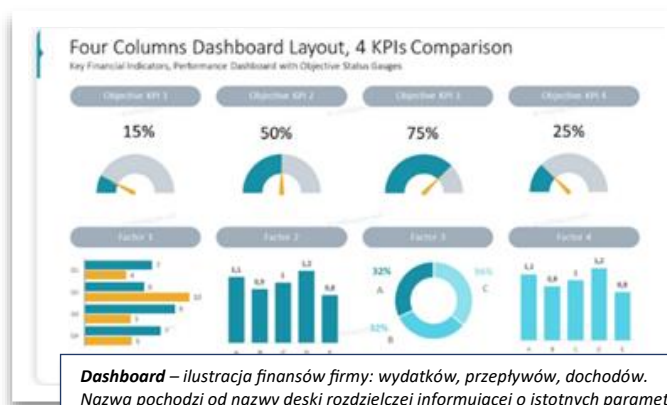
Można wyróżnić kilka kategorii infografik. Wybrane przykłady pochodzą z serwisu www.infodiagram.com

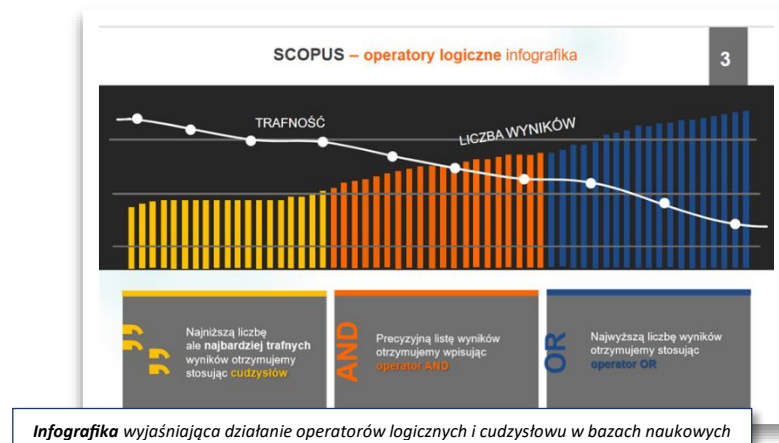
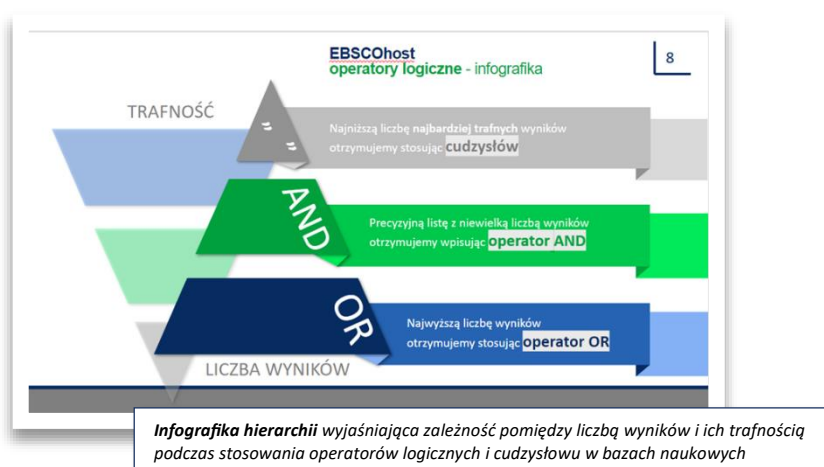
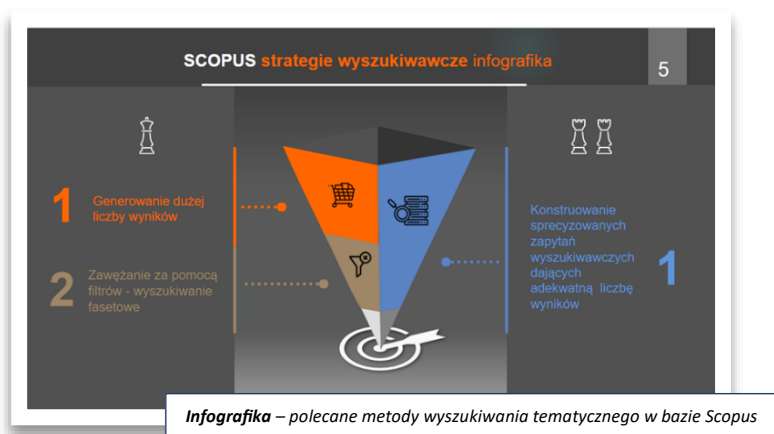
Process – infografika procesu wyjaśnia w kategoriach wizualnych kolejne etapy skomplikowanych idei

Timeline – infografika osi czasu, która używana jest do ilustrowania informacji w kontekście postępu czasu

Infografiki mogą mieć również zastosowanie w wyjaśnianiu i przybliżaniu wybranych zagadnień informacji naukowej. Poniższe wizualizacje przygotowała autorka opracowania.

Netografia:

Tomaszewska-Wieczorek M., Pulak I., Infografika – graficzne piękno informacji, serwis 2008-2022 ResearchGate GmbH, [dostęp 23.11.2022], [PDF Infografika – graficzne piękno informacji \(researchgate.net\)](https://www.researchgate.net/publication/358111111-Infografika-graficzne-piekno-informacji)

Wizualizacja, Wikipedia [dostęp 22.11.2022], <https://pl.wikipedia.org/wiki/Wizualizacja>

Gładyszewska-Cylulko J., Czy wizualizacja pomaga w nauce? [w] Wspomaganie rozwoju dzieci nieśmiałych przez wizualizację i inne techniki terapii, wyd. Impuls, 2010, [dostęp 22.11.2022], <https://stylizycja.polki.pl>

Agnieszka Hajder, Czym jest infografika? Przykłady i szablony infografik oraz porady projektowe, 26 luty 2019, Venngage blog, [dostęp 22.11.2022], <https://pl.venngage.com>

Kłosiński J., Prezentacja - 10 zasad dzięki którym zrobisz ją dobrze, Kłosiński blog, [dostęp 22.11.2022], <https://klosinski.net>

[dostęp 22.11.2022], <https://infograpia.com>

[dostęp 22.11.2022], www.infodiagram.com

Scopus, Elsevier B.V., Scopus Support Center, [dostęp 22.11.2022], <https://service.elsevier.com>

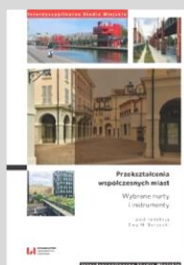

Skorzystaj z zasobów Ibuk Libra z kolekcji Biblioteki Głównej ZUT

Zwykle w tym miejscu prezentujemy nowości wydawnicze trafiające do bibliotek specjalistycznych w formie drukowanej. Tym razem polecamy pozycje elektroniczne wybrane dla poszczególnych wydziałów.

„Serwis IBUK Libra jest istniejącą od 2008 roku częścią Wydawnictwa Naukowego PWN. Platforma udostępnia publikacje elektroniczne oraz zasoby edukacyjne z portfolio Grupy PWN oraz kilkuset innych Wydawców. Księgozbiór wirtualnej czytelnicy liczy ponad kilkadziesiąt tysięcy publikacji specjalistycznych, naukowych, popularnonaukowych oraz beletrystycznych, wydanych przez najważniejsze polskie oficyny. Wiele z nich to tytuły niedostępne w innych bazach, co sprawia, że oferta IBUK Libra jest unikatowa. Dzięki zaawansowanej technologii i dostępowi online czytelnicy mogą korzystać z serwisu przez całą dobę, z dowolnego miejsca. Platforma umożliwia nie tylko czytanie książek, lecz także zaawansowaną pracę z tekstem” (tekst ze strony wydawcy: <https://libra.ibuk.pl/czym-jest-ibuk-libra>)

Biblioteka Wydziału Architektury

[Przekształcenia współczesnych miast.](#)

Red. Boryczka, Ewa M.

Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2022, 144 s.

ISBN 978-83-8220-973-0, doi: 10.18778/8220-973-0

Biblioteka Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska

Bartkowiak, Piotr; Górka, Anna; Koszel, Maciej; Mazurczak, Anna;

Strączkowski, Łukasz; Kinelski, Grzegorz.

[Nowe technologie na rynku nieruchomości – w poszukiwaniu zrównoważonego rozwoju.](#)

Poznań: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2023, 118 s.

ISBN 978-83-8211-156-9, doi: [10.18559/978-83-8211-156-9](https://doi.org/10.18559/978-83-8211-156-9)

Biblioteka Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt

Wyatt, Tristram D.

[Krótki kurs. Zachowanie zwierząt.](#)

Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2022, 182 s.

ISBN 978-83-01-22110-2

Biblioteka Wydziału Ekonomicznego

Mowczan, Damian.

[Zróżnicowanie płac w województwach i jego wpływ na łączną produktywność czynników produkcji.](#)

Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2022, 187 s.

ISBN 978-83-8220-883-2, doi: [10.18778/8220-883-2](#)

Biblioteka Wydziału Elektrycznego

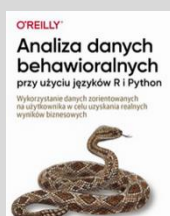
Górecki, Krzysztof; Ptak, Przemysław; Skwarek, Agata.

[Konstrukcja urządzeń elektronicznych.](#)

Uniwersytet Morski w Gdyni: Uniwersytet Morski w Gdyni, 2022, 178 s.

ISBN 978-83-7421-428-5

Biblioteka Wydziału Informatyki

Buisson, Florent.

[Analiza danych behawioralnych przy użyciu języków R i Python.](#)

Warszawa: Promise, 2022, 370 s.

ISBN 978-83-7541-465-3

Biblioteka Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Mechatroniki

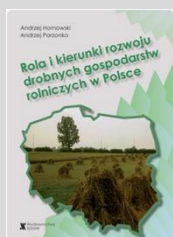
Kosior, Andrzej.

[Teoria maszyn i podstawy automatyki.](#)

Oficina Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, 2022, 373 s.

ISBN 978-83-8156-283-6

Biblioteka Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa

Hornowski, Andrzej; Parzonko, Andrzej.

[Rola i kierunki rozwoju drobnych gospodarstw rolniczych w Polsce.](#)

Warszawa: Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego SGGW w Warszawie, 2023, 220 s.

ISBN 978-83-8237-127-7

Biblioteka Wydziału Nauk o Żywności i Rybactwa

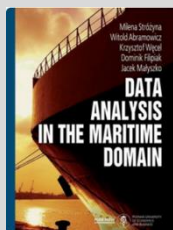
[Żywność dzisiaj. Lokalna czy globalna, tradycyjna czy innowacyjna? Monografia pokonferencyjna.](#)

Red. Beszterda-Buszczyk, Monika; Przeor, Monika.

Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, 2022, 132 s.

ISBN 978-83-67112-27-7

Biblioteka Techniki Morskiej i Transportu

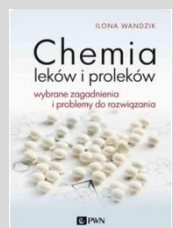
Stróżyna, Milena; Abramowicz, Witold; Węcel, Krzysztof; Filipiak, Dominik; Matyszek, Jacek

[Data analysis in the maritime domain.](#)

Poznań: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2022, 355 s.

ISBN 978-83-8211-137-8, doi: [10.18559/978-83-8211-137-8](#)

Biblioteka Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej

Wandzik, Ilona.

[Chemia leków i proleków.](#)

Wydawnictwo Naukowe PWN, 2022, 126 s.

ISBN 978-83-01-22154-6, doi: [10.53271/2021.040](#)

Helena Karpińska

1950-2023

18 stycznia 2023 odeszła nasza Koleżanka Helena Karpińska

Helena Karpińska urodziła się w Lipniku w województwie łódzkim. W 1969 roku ukończyła Liceum Pedagogiczne w Wieluniu i rozpoczęła studia w Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu na Wydziale Inżynierjno-Ekonomicznym Przemysłu. W 1974 r. uzyskała dyplom magistra inżyniera.

Od 1 lutego 1978 roku podjęła pracę na Wydziale Inżynierjno-Ekonomicznym Transportu Politechniki Szczecińskiej na stanowisku asystenta.

W Bibliotece Głównej Politechniki Szczecińskiej pracowała od 1 września 1984 roku i zajmowała się obsługą informacyjną użytkowników w Oddziale Informacji Naukowej.

Od 1995 r. pracowała na stanowisku kustosza. Aktywnie współtworzyła bazę publikacji pracowników uczelni, jak również ogólnopolską bazę artykułów z czasopism technicznych BazTech. Z wielką pasją prowadziła szkolenia użytkowników z wykorzystaniem nowoczesnych nośników informacji.

Na emeryturę odeszła 31.12.2010 r.

Była wspaniałą koleżanką, współpracownicą oraz dobrym i empatycznym człowiekiem. Była otwarta na potrzeby i cierpienie drugiego człowieka. Wspierała chorych w Hospicjum św. Jana Ewangelisty w Szczecinie.

.....

Biblioteka Główna ZUT w Szczecinie

<https://bg.zut.edu.pl/>

<https://www.facebook.com/bgzut>

Newsletter BG ZUT w Szczecinie

Redakcja: *Agnieszka Bajda*

Skład: *Andrzej Skorczyński*

Adres Redakcji:

Biblioteka Główna ZUT w Szczecinie

ul. Ku Słońcu 140

71-073 Szczecin

e-mail: bgpromocja@zut.edu.pl

tel. (091) 449 44 25

.....